

[H. K. Sørensen.]

dansk side kunne tage et initiativ. Og det mener jeg at vi er. Et initiativ til at forsøge afsluttet en handelsaftale, ikke med hver enkelt af de seks, men med fællesmarkedet som helhed. Jeg skal komme tilbage til muligheden for at afslutte en sådan med de seks som helhed, vil blot her bemærke, at selv om denne mulighed formelt synes vanskelig, var der vel nok reelt bl. a. den mulighed, at seks samordnede aftaler kunne sluttes i indforståelse med de seks' myndigheder og have samme virkning som en fællesaftale.

Og hvad skulle en sådan aftale sikre, hvad kunne der tænkes opnået herigennem, som ikke kunne opnås gennem almindelige aftaler? Man kunne måske nå til at få indrømmelser ud over, hvad de seks er til sinds at give — forære — de elleve stater under ét. Og det er netop sagen, at hvis døren til de seks stadig er åben, således som den højttærede udenrigsminister mente det, skulle sådanne samordnede forbindelser med de seks ikke møde modstand, og om døren skulle være lukket, vil en sådan forbindelse næppe heller være de seks uoverkommelige — man kan kalde det en associeringsform, eller hvad man vil, d. v. s. ikke helt som tanken i Romtraktaten. Prestige betyder også noget i det spil, der foregår i disse år. I og for sig kunne man vel tænke sig at opnå omtrent de samme fordele, som de seks gensidig har, såfremt man gennem et oprindelsecertifikatsystem, så afskyvækkende det end måtte være, gav de seks den samme sikkerhed mod gennemtræksvarer, som det oprindeligt var tænkt at frihandelsområdet skulle give. Der kan måske også findes andre faconer for dette, det kunne man muligvis finde frem til i udenrigsministeriet, hvis man anstrengte sig rigtig meget derfor. Det forekommer mig, at en sådan ordning ville give os den ønskede mulighed for ikke at diskriminere handelen med England i forhold til handelen med de seks, og det er jo dette, det gælder om i perioden, indtil England og de seks har bragt deres forhold i orden.

Kan en sådan forbindelse knyttes, vil Danmark ikke blive negligeret ved fremtidige forhandlinger, men være sikret plads ved bordet i god forståelse med begge

parter og faktisk være et bindeled i stedet for et appendiks.

Jeg skal om lidt gå nærmere ind på en overvejelse af de juridiske og reale muligheder, men vil gerne her bemærke, at der lå vel også en mulighed for, at Danmark med et sådant initiativ kunne tage et initiativ for Nordens stater, og hvor godt ville det ikke være, hvis vi kunne det. Måske kunne vi i denne sag komme til at tale med Nordens stemme. Selv om vi gjorde forsøget for os selv, kunne det måske nok ske i forståelse med de andre nordiske stater. Situationen er jo den kendte fra enhver forhandling, faglig, kommerciel som politisk — en situation, som ikke mindst de ærede socialdemokratiske medlemmer kender — at forhandlingerne er gået i stå, og at et initiativ egentlig er velkomment fra mange sider. Den, der tager initiativet til at finde en løsning, får fordele, og dette forhold skulle bringe mange til at se med velvilje på initiativet.

Jeg skal af hensyn til tiden nøjes med at komme med en konklusion af nogle oplysninger, jeg har skaffet mig om muligheden for sådanne forhandlinger og en sådan aftale, nemlig følgende:

For det første, at Romtraktaten først regner med fælles handelsaftaler mellem de seks på den ene side og andre lande på den anden side efter overgangsperiodens udløb. Men jeg henviser til det, jeg før sagde: hvis man i en sådan situation spørger: er det dog ikke muligt — det er også noget, vi kender fra forskellige forhandlinger — at man kunne se bort fra det formelle og reelt få en sådan forbindelse bragt i stand, vil jeg svare, at det måtte undersøges ved direkte henvendelse og forespørgsel.

For det andet: reelt ville en sådan handelsaftale mellem Danmark og de seks nok have ganske stor betydning for vor landbrugseksport. Jeg selv er i og for sig i favør af den mening, at den vil have størst betydning for produktionen i vor industri — men derom kan eksportørerne jo kævles — men det vil være svært at få afsluttet fælleskontingenter med de seks, så længe de ikke har samordnet deres interne landbrugspolitik. Jeg lægger imidlertid mindre vægt på dette, jeg lægger afgørende vægt på at komme i forhandling og få drøftelser optaget.